

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 21. do 30. junija 2015

Povzetek

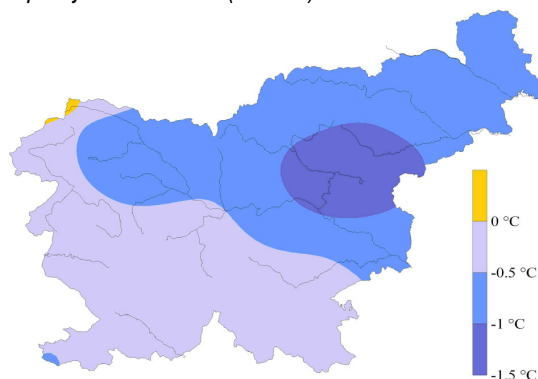
Zadnja dekada junija je prinesla močne padavine in za ta čas tudi do 1,5 °C prenizke temperature zraka. Za območja, ki so se v preteklih tednih že spogledovala s kmetijsko sušo, so bile padavine dobrodošle. Dobro so napolnile močno izčrpan talni vodni rezervoar, rastline ki jih je že pestil sušni stres pa so se okrepile. Deževna dekada pa je imela tudi svojo slabšo plat, saj je bilo potrebno prekiniti žetev ječmena, ki se je pred tem že pričela, in počakati, da se je zrnje na klasih spet dobro osušilo. Ob močnih nalivih so posevki polegali.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Za nami je razmeroma hladna dekada, s ponekod rekordnimi količinami padavin, ki so padle v 24 urah. Prehod izrazito hladne fronte je prinesel obilno deževje, ki je sprva zajelo kraje zahodno in severno od Ljubljane, nato pa se je razširilo in sredi popoldneva doseglo tudi skrajni jug države. Pojavljale so se tudi močne nevihte z nalivi in močnimi sunki vetra, večinoma v zahodnem delu države. V večjem delu Slovenije je ob tem padavinskem dogodku padlo od 50 do 150 mm padavin, več jih je bilo na Tolminskem, manj pa na severovzhodu. (Podrobnejše poročilo o obilnih padavinah 23. junija lahko najdete na: http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/text/sl/weather_events/obilne-padavine_23jun_2015.pdf.) Večinski delež dežja v tej dekadi je padel v omenjenem dogodku. Višina padavin je bila povsod po državi nadpovprečna, v večjem delu države je bil delež vsaj 150 %. Največji je bil delež padavin glede na običajne vrednosti v osrednji Sloveniji, več kot 250 %. Najnižje dnevne temperature zraka so se v nižinskih predelih spuščale do 7 °C, na Koroškem do 4,5 °C, najvišje pa so se gibale med 26 in 29 °C. V Biljah so zabeležili tudi en vroč dan (30,3 °C). Začetek zadnje junijske dekade je bil zelo hladen, v drugi polovici pa so se temperature zraka gibale okrog običajnih vrednosti. Dekadno odstopanje temperature zraka je bilo v vsej južni polovici Slovenije ter v Soški dolini 0,5 °C pod dolgoletnim povprečjem, drugod do 1 °C oziroma na širšem območju Celja in Slovenske Bistrice do 1,5 °C pod povprečjem. Trajanje sončnega obsevanja je bilo blizu običajnih vrednosti, na severovzhodu, so bile le-te do 10 % pod povprečjem, drugod do 20 % nad povprečjem. Delež se je povečeval proti jugozahodu. Največ sončnih ur so bili deležni na Obali in v Slovenski Istri, več kot 95 ur, v južni in osrednji Sloveniji več kot 80 ur, v celotnem severnem delu večinoma od 65 do 80 ur.

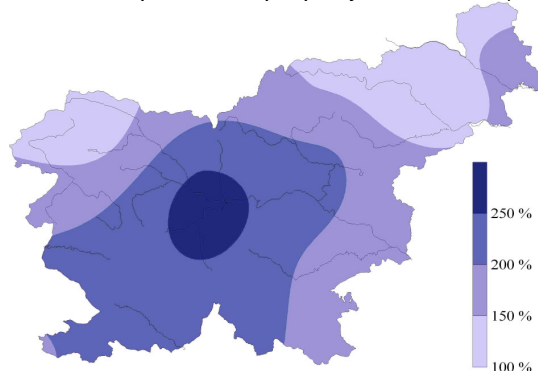
Dekadne povprečne temperature zraka, absolutne maksimalne in minimalne dnevne temperature zraka (T, °C) in odklon dekadne povprečne temperature zraka od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Tpovp	Tmax	Tmin
Bilje	20,1	30,3	10,3
Portorož let.	20,5	28,9	9,9
Ljubljana	18,6	29,0	9,5
Novo mesto	18,4	28,2	8,5
Celje	17,0	27,8	7,0
Maribor let.	17,5	27,0	7,5
Murska Sobota	17,6	27,6	8,1
Rateče	15,1	26,6	5,1
Slovenj Gradec	16,3	26,4	4,5

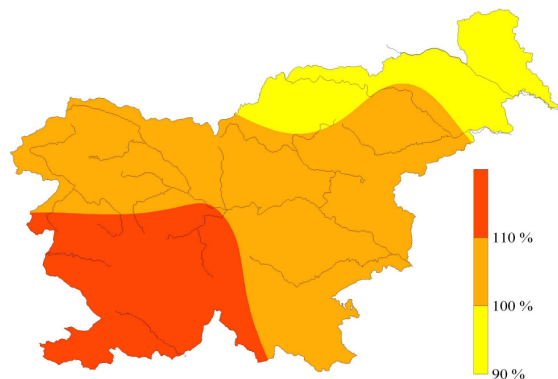
Dekadne vsote padavin (RR, v mm), število suhih in deževnih dni ter odklon vsote padavin od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	RR	suhi	deževni
Bilje	95,9	5	5
Portorož let.	51,0	7	3
Ljubljana	129,5	5	5
Novo mesto	71,4	6	4
Celje	96,7	5	5
Maribor let.	55,0	5	5
Murska Sobota	60,9	6	4
Rateče	79,1	5	5
Slovenj Gradec	79,5	5	5

Dekadne vsote ur sončnega obsevanja (ure), maksimalna dnevna vsota ur sončnega obsevanja ter odklon dekadne vsote od povprečja 1971–2000 (na sliki)

Postaja	Sončno obsevanje	Max
Bilje	91,7	14,4
Portorož let.	106,7	14,6
Ljubljana	85,3	14,1
Novo mesto	83,8	13,0
Celje	77,4	13,3
Maribor let.	77,2	13,9
Murska Sobota	73,6	13,4
Rateče	68,6	11,7
Slovenj Gradec	68,6	12,0

TEMPERATURA TAL

Deževni dnevi in ohladitev ozračja so nekoliko ohladili tudi tla. V globini do 10 cm so se povprečne dekadne temperature tal gibale med 18 in 20 °C, oziroma do 24 °C v Primorju, kar je od 3 do 4 °C nižje od dolgoletnega povprečja. 23. junija, na dan, ko je padlo največ dežja, so se tla v površinskem sloju ohladila do 14 °C, na Goriškem do 16 °C oziroma do 17 °C na Obali. Zadnji dan dekadne, ko se je ponovno ogrelo pa so najvišje temperature tal na Primorskem ponovno presegle 30 °C.

Dekadna povprečna temperatura tal, odklon od povprečja 2001–2010 ter absolutna maksimalna in minimalna temperatura tal v globini 5 in 10 cm (Tt, °C)

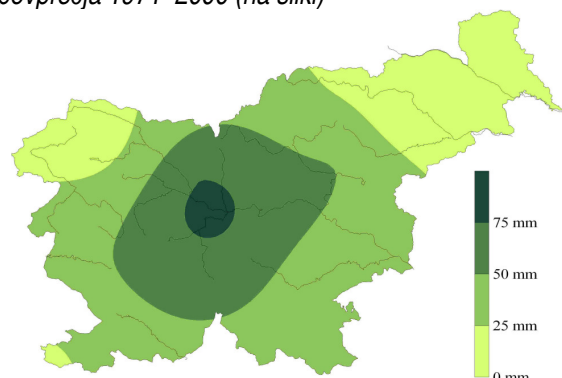
Postaja	5 cm				10 cm			
	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax	Ttpovp	Odklon	Ttmin	Ttmax
Bilje	24,0	-3,3	16,2	33,9	23,9	-3,2	16,4	31,0
Portorož let.	23,9	-2,2	17,0	31,8	23,6	-2,1	17,8	28,1
Ljubljana	20,6	-4,1	13,4	28,8	20,5	-3,6	14,1	26,0
Celje	19,6	-4,5	14,8	24,8	19,5	-4,0	15,4	22,8
Maribor let.	19,8	-4,2	14,1	26,2	19,5	-4,1	14,9	23,2
Murska Sobota	20,7	-2,8	14,8	29,8	20,5	-2,9	15,4	26,7
Slovenj Gradec	18,6	-4,2	14,2	21,5	18,4	-4,0	14,5	20,8

VODNA BILANCA IN IZHLAPEVANJE

Dekadna vodna bilanca je bila na račun obilnih padavin pozitivna v skoraj vsej državi, le na Obali je bila rahlo negativna. Vrednosti so bile povsod nad dolgoletnim povprečjem, na severozahodu, severovzhodu in Obali do 25 mm, odstopanje pa se je proti notranjosti države povečevalo do 80 mm. Vrednosti dekadnega izhlapevanja vode iz tal se je gibalo od 38 do 41 mm, v Vipavski dolini okrog 46 mm, na Obali več kot 54 mm. Na Koroškem so bile vrednosti nižje, okrog 35 mm, na zgornjem Gorenjskem pa okrog 34 mm.

Dekadne vsote meteorološke vodne bilance (VB, mm), evapotranspiracije (ET₀, mm), število dni z ET₀ > 5 mm/dan ter odklon dekadne meteorološke vodne bilance od povprečja 1971–2000 (na sliki)

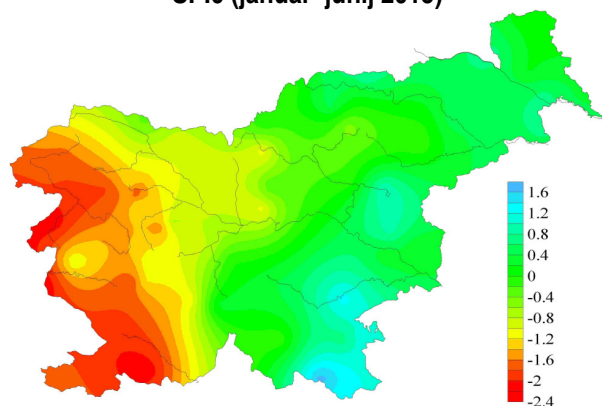
Postaja	VB	ET ₀	ET ₀ > 5 mm
Bilje	50,0	45,9	5
Portorož let.	-3,5	54,5	8
Ljubljana	88,9	40,6	2
Novo mesto	31,7	39,7	1
Celje	58,7	38,0	0
Maribor let.	16,3	38,7	2
Murska Sobota	22,8	38,1	1
Rateče	45,2	33,9	0
Slovenj Gradec	44,0	35,5	0

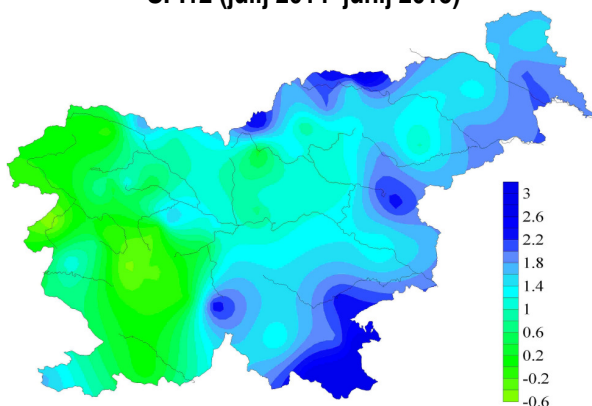
IZGLEDI ZA SUŠO

SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje.

SPI6 (januar–junij 2015)

SPI12 (julij 2014–junij 2015)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,49 do -1,0	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,99 do -1,5	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %

STANJE RASTLIN

Ohladitev z dežjem je v zadnji dekadi junija povzročila za ta čas prenizke temperature zraka. Dnevi, ko so najnižje temperature zraka padle pod 15 °C, so bili izjemno neugodni za bučnice, ki so v zadnji junijski dekadi nastavile prve cvetove. Ti so marsikje odpadli, opaziti je bilo tudi povečan pojav moških cvetov, ki ne oblikujejo plodov. Založenost tal z vodo se je v večjem delu države popravila in ostala v optimalnih mejah vse do konca dekade. Bučni posevki, ki jih je vso prvo polovico junija skoraj do uvelosti listov zdelovala vročina, so se okrepili. Ob ugodnih rastnih razmerah so se okrepili tudi koruzni posevki in pognali skoraj do višine pri kateri lahko kmalu pričakujemo metličenje. V vzhodnem in severovzhodnem delu Slovenije se je prve dni dekade pričela žetev ječmena, ki pa jo je dež za nekaj dni povsem prekinil. Nadaljevala se je šele v zadnjih dneh dekade, ko se je klasje spet primerno osušilo. Močni nalivi so marsikje povzročili poleganje posevkov, kar bo dodatno oteževalo žetev. Pridelek ječmena bo verjetno nekoliko manjši od pričakovanega, kar je posledica neugodnih vremenskih razmer v času setve in sušnega stresa v drugi polovici marca in v aprilu. Pšenica iz voščene zrelosti že prehaja v polno dozorevanje. Tudi drugod po Sloveniji se je založenost tal z vodo po padavinah precej popravila. V Podravju do konca dekade ni bilo potrebno dodajati vode z namakanjem zelenjadnicam, solati, čebuli, zgodnjemu zelju, papriki, tudi poljščinam ne. Popustil je tudi skoraj mesec dni trajajoč vodni stres pri nenamakanih breskvah in hruškah na Goriškem. Obilne padavine pa so imele tudi neugodno plat. Obnoviti je bilo potrebno obloge zaščitnih škropljenj, saj so glivične bolezni ob povečani vlažnosti in ugodnih temperaturah grozile z močnim infekcijskim pritiskom.

PETDNEVNA PROGNOZA VREMENA izdana dne 2. 7. 2015

SLOVENIJA	Četrtek	Petek	Sobota	Nedelja	Ponedeljek
Vreme/Pojavi					
Megla/Nevihte					
Pojavi					
Tmax [°C]	32	32	32	34	35
Tmin [°C]	17	18	16	17	18
Veter					
Hitrost vetra [km/h]	7 .. 18	7 .. 18	0	0	0

Verjetnostna 10 dnevna modelska napoved vremena je dostopna na:
<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/app/webmet/>
pod povezavami *Vreme podrobneje /Modelska napoved/Verjetnostna napoved - 10 dni*